

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET I OSLO
THE ROYAL UNIVERSITY LIBRARY

117743

OVERBIBLIOTEKAREN
DIRECTOR

OSLO 2,
Drammensveien 42
TELEFON 56 49 80 1
TELEX 76078 ub n

H.r.advokat Finn Thrana
Colbjørnsensgt. 2
0256 Oslo 2

Oslo, 20. april 1988

Ad Maria Quislings dødsbo.

Vi kommer tilbake til Deres redegjørelse av 4.3.1988.

Det er på det rene at de papirer Maria Quisling etterlot seg, var hennes eiendom, og at hun hadde rett til å disponere dem som hun ønsket.

I hennes testamenter er det en viss uklarhet, idet hun gir to spesifiserte fortegnelser over papirer som skal overlates til Universitetsbiblioteket, og samtidig bruker ordene "alle min manns og mine etterlatte papirer" (innledningen til testamentene av 18.1.1974).

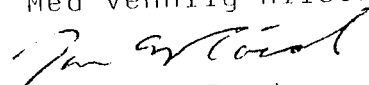
Vi anser Deres tolkning av testamentene som forsvarlig og finner at den bekreftes av Ralph Fossums brev til Universitetsbiblioteket av 22.3.1988 og de vedlagte forarbeider til fru Quislings testamenter. Ut fra denne tolkning av testamentene har Universitetsbiblioteket ikke noe grunnlag for innsigelser mot det skjønn De har brukt under håndteringen av de papirer som fantes i Maria Quislings bo.

Vi antar det ville vært riktigst om de pass og fotografier som ble gitt til Norsk folkemuseum, var blitt overført til Universitetsbiblioteket, men ser ingen stor skade i at disse dokumenter gikk til en annen offentlig samling i Oslo.

Av de dokumenter som var spesifisert i fru Quislings testamenter, er det noen som ikke er kommet til Universitetsbiblioteket. Etter vårt brev av 2.7. 1980 meddelte De at disse dokumenter ikke var å finne i fru Quislings etterlatenskaper, og vi har derfor regnet dem som tapt. Vi vedlegger et notat om de manglende dokumenter.

Universitetsbiblioteket anser nå denne saken for avsluttet og takker for samarbeidet om Vidkun og Maria Quislings etterlatte papirer.

Med vennlig hilsen

Jan Erik Røed

Dokumenter som er spesifisert i Maria Quislings testamenter,
men ikke kommet til Universitetsbiblioteket.

Testamente av 24.1.1974, punkt 3 b: "Universismen (håndskrevet utkast samt film av samme)." Filmen er ikke mottatt. Forutsatt at det filmede utkast er identisk med det original-utkast UB har mottatt, synes tapet ikke vesentlig.

Testamente av 24.1.1974, punkt 3 v: "Brev fra herr Kaltenborn til h.r.advokat Henrik Bergh, hvor han meddeler at Fridtjof Nansens takkebrev til Vidkun Quisling er kommet bort." Det kan her ha foreligget en forveksling fra fru Quislings side med et brev fra h.r.advokat Henrik Bergh til henne selv 29.3.1950, der det refereres en meddelelse fra kriegsminalsjefen om at Nansen-brev er nevnt i dokumentfortegnelsen, men at selve brevene mangler. Berghs brev finnes i UB (Ms.fol.3920 X 3).

Testamente av 18.1.1974, punkt 4: "Flere brev på russisk skrevet i Moskva fra min mann til meg." (Jfr testamente av 24.1.1969 punkt 3 h: "Vidkun Quislings brev på russisk til Maria Quisling.") UB har bare mottatt ett brev på russisk fra Vidkun til Maria Quisling.

Testamente av 18.1.1974, punkt 3: "En rull skrevet på Møllergaten 19 med Vidkun Quislings hånd."

Disse dokumenter var anført i en oversikt (datert 30.6.1980) over materiale som på det tidspunkt ikke var mottatt av Universitetsbiblioteket. Oversikten ble sendt til h.r.advokat Finn Thrana som bilag til overbibliotekarens brev 2.7.1980. Overbibliotekaren fikk muntlig beskjed av advokaten om at ovennevnte dokumenter ikke hadde vært å finne i fru Quislings etterlatenskaper.

5.4.1988

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET I OSLO
HÅNSKRIFTSAMLINGEN

Sverre Flugsrud
Sverre Flugsrud

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET I OSLO
THE ROYAL UNIVERSITY LIBRARY

1
0255 N-OSLO 2,
Drammensveien 42.
TELEFON (02) 55 36 30
TELEX 76078 ub n

H.r.advokat Finn Thrana
Colbjørnsensgt. 2
0256 Oslo 2

Oslo, 15. mars 1988

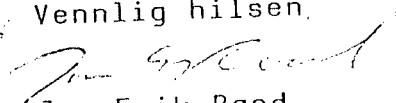
Ad. Maria Quislings dødsbo.

Jeg bekrefter at Universitetsbiblioteket har mottatt Deres redegjørelse av 4. mars, som kom meget raskt etter vår samtale på mitt kontor dagen før.

Vi har dessverre ikke rukket å ta stilling til den før jeg nå reiser til utlandet, men skal sende Dem et svar snart etter at jeg er tilbake den 10.4.

Jeg vedlegger et notat om vår samtale på mitt kontor den 3.3.1988.

Vennlig hilsen.

Jan Erik Rød
Overbibliotekar

Møte i Universitetsbiblioteket (UB) 3.3.1988 om Vidkun og Maria Quislings papirer.

Til stede: advokat Finn Thrana
revisor Ralph Fossum
overbibliotekar Jan Erik Røed
avdelingsbibliotekar Sverre Flugsrud

Foranledningen var Arve Juritzens nyutkomne bok "Privatmennesket Vidkun Quisling og hans to kvinner", hvor forfatteren i sitt etterord hevder at Thrana som testamentfullbyrder ikke har overført til UB alle de papirer som etter Maria Quislings testamenter skulle tilfalle biblioteket.

Thrana redegjorde for skifterettens og sin egen behandling av Maria Quislings bo. Rapporter om hans forvaltning av boet var sendt skifteretten og godkjent av denne. Thrana presiserte at UB var legatar ifølge testamentene, ikke arving.

Fossum (som hadde hjulpet Maria Quisling med å sette opp testamente) og Thrana redegjorde for sin forståelse av testamentene og intensjonen bak dem: Maria Quislings spesifikasjoner viste arten av de papirer hun ønsket oppbevart i UB, og det var ikke hennes tanke at absolutt alt, også de mest private papirer, skulle overføres dit. Fossum bekreftet at han ville gi UB sine dokumenter vedkommende Maria Quislings oppsetting av testamente.

Thrana og Fossum fortalte hvordan de hadde funnet papirene i Maria Quislings etterlatenskaper (i meget uoversiktlig form), og hvordan de hadde gått frem. Bunker av hele aviser fra ca 1943 og utover var kastet; Flugsrud mente å kunne bekrefte at dette hadde vært tatt opp med UB. Likeså hadde man kastet mengder av duplikater av dokumenter vedkommende Maria Quislings arbeid for å gjenvinne sine rettigheter etter krigen; Fossum forsikret at det var sørget for at ett eksemplar av alle disse dokumenter var overført til UB. En del private brev, de fleste til Maria Quisling etter 1945, var tilintetgjort eller overlatt til avsenderne. Noen brev var sendt til Arne Quisling.

Fra UB's side ble det stilt spørsmål om noen av de konkrete punkter i Juritzens etterord. Det var enighet om at man kan ta opp spørsmålet om overføring til UB av de identitetspapirer og pass som er

gitt til Norsk Folkemuseum. På Røeds spørsmål om hvorfor noen papirer var levert UB så sent som 1987, svarte Thrana at det var papirer han hadde vært usikker på om det etter Maria Quislings testamente var riktig å overføre til UB.

Thrana og Fossum erklærte at de i dag ikke har i sin forvaring noen dokumenter fra Vidkun og Maria Quislings etterlatte papirer.

Røed fremholdt at det etter Juritzens bok var behov for full klarhet i spørsmålet om UB hadde mottatt all de papirer biblioteket skulle ha ifølge Marie Quislings testamenter, og at testamentfullbyrderen var den eneste som kunne fremskaffe denne klarhet. Han foreslo at Thrana sender UB en skriftlig redegjørelse for sin behandling av papirene i Maria Quislings bo, slik at biblioteket kan ta standpunkt til denne redegjørelse og saken bli endelig avsluttet. Thrana erkærte seg enig i dette og sa seg villig til å sende UB en slik redegjørelse.

4.3.1988

Ref. ved Sverre Flugsrud

*Levert til Høyesterettsadvokat
Finn Thrana
Verdens Gang*

HØYESTERETTSADVOKAT
FINN THRANA

MEDLEM AV DEN NORSKE ADVOKATFORENING
TELEFON (02) 44 92 57
PRIVAT 067 - 37 624

0256 OSLO 2,
COLBJØRNSENSGT. 2

SKIFTET AV MARIA QUISLINGS DØDSBO

Den 26. februar d.å. fikk jeg en henvendelse fra NTB i anledning det journalist Arve Juritzen hadde skrevet om bobehandlingen av Maria Quislings dødsbo, i sin bok, "Privatmennesket Quisling og hans to kvinner".

På grunnlag av et referat over telefonen over det som var skrevet, ga jeg en uttalelse hvor jeg tilbakeviste kritikken av bobehandlingen. Etter at jeg nu har lest boken, finner jeg det nødvendig med en mer konkret uttalelse.

Herr Juritzens kritikk bygger på en fullstendig misforståelse av mine plikter som testamentsfullbyrder, og jeg finner grunn til kort å redegjøre for disse:

Maria Quisling hadde i sitt testament av 1969 uttalt ønske om at jeg ble oppnevnt som testamentsfullbyrder. Oslo skifterett hadde ingen innvendinger, og jeg ble i mars 1980 oppnevnt som fullbyrder etter at vanlig sikkerhet ble stillet fra min side. Som testamentsfullbyrder gikk min oppgave ut på å forestå skiftet og sørge for at dette skjedde overensstemmende med avdødes testamentsbestemmelser. Jeg nevner at fru Quisling hadde fått tilbake sin og sin ektefelles eiendeler til full eiendoms- og disposisjonsrett etter at det var beslåglagt i 1945. Etter et gjensidig testament mellom ektefellene, hadde fru Quisling uinnskrenket adgang til å disponere over eiendelene ved testament.

Etter arvelovens § 65, skal et testament tolkes i samsvar med det testator mente. Har feilskrift eller annen misforståelse gjort at et testament har fått et annet innhold enn testator mente, skal testamentet gjelde slik testator mente, når dette blir klarlagt. Ved tolkningen kunne jeg bygge også på forarbeider til testamentene, samt til klare uttalelser fra vedkommende som hadde vært behjelpelig med skriving av de ialt tre testamentene. Jeg fant, på grunnlag av dette, at det overhodet ikke var tvil om at avdøde mente at bare de i testamentene nevnte dokumenter m.v. skulle til forvaltning og oppbevaring i Universitetsbiblioteket (UB) i Oslo, og gjøres tilgjengelige for enhver som var interessert i hennes manns sak og skjebne. Jeg fant det hevet over tvil, at fru Quisling ikke ønsket, at hennes private korrespondanse, utover de dokumenter som var nevnt i testamentene, skulle holdes utenom overlevering til UB. Hun holdt meget strengt på sin personlige integritet, noe som klart fremgår av forlagsdirektør Parmanns forord til den bok han utga av henne etter hennes død. Som testamentsfullbyrder, stod jeg på ingen måte fritt i å offentliggjøre hennes private korrespondanse o.l. ved overlevering til UB eller andre.

Av hensyn til den historiske interesse som var knyttet til boet, og fordi jeg mente det var i overensstemmelse med avdødes intensjoner, ble i vid utstrekning også andre dokumenter overlevert til UB. Dette gjalt samtlige dokumenter som vedrørte Vidkun Quisling. Bare dokumenter som alene vedrørte Maria Quisling og som etter mitt beste skjønn ikke kunne ha noen historisk interesse, ble holdt utenom. Jeg nevner at det i boet var en masse aviser, tidsskrifter og dubletter, til dels oppbevart i bankhvelv, som UB's folk uttalte var uten interesse for dem, og som derfor ble makulert.

Noen gjenstander som UB ikke var interessert i ble etter anmodning overlevert Norsk Folkemuseum.

Jeg ble fra Juritzen anmodet om å overlevere kopier av interne skiftedokumenter, noe jeg fant ikke å kunne etterkomme. Han gjorde da henvendelse til Oslo skifterett som i brev til ham, gjorde oppmerksom på at slike dokumenter ikke omfattes av offentlighetsloven og videre at skifteretten hadde sterke prinsipielle motforestillinger mot å gi innsyn i rettens saksdokumenter vedrørende skiftet. Anmodning om utlevering derfra ble derfor ikke etterkommet.

Herr Juritzen synes å ha den merkelige oppfatning at det offentlige hadde adgang til å sikre seg alle avdødes dokumenter m.v. av enhver art. Det er helt på det rene at staten ikke kan kreve utlevert dokumenter i et dødsbo, med mindre avdøde har bestemt at slik utlevering skal finne sted. Det dreier seg ikke om offentlig eiendom i det hele tatt. Jeg vil i den forbindelse nevne at jeg, på anmodning fra Regjeringsadvokaten, ga samtykke som testamentsfullbyrder i Maria Quislings bo, til at han på vegne av UB krevet eiendomsretten til de dokumenter som var blitt fjernet av uvedkommende fra Quislings og frues bobestyrers kjeller i N.Slottsgate i Oslo.

Som jeg har nevnt foran, var alt i boet avdødes eiendom med fri disposisjonsrett, både i levende live og ved testament.

Herr Juritzen kritiserer sterkt registreringen av boets eiendeler. Slik registrering ble foretatt i full overensstemmelse med skifterettens vanlige praksis, og absolutt alt ble forelagt til registrering.

Jeg vil hevde at Maria Quislings dødsbo er behandlet helt ut i samsvar med lov og øvrige gjeldende regler, og at alt av interesse for den historiske forskning er overlevert til UB, så langt de foreliggende testamenter tillot det.

Oslo, den 10. mars 1988.

HØYESTERETTSADVOKAT

FINN THRANA

MEDLEM AV DEN NORSKE ADVOKATFORENING

TELEFON (02) 44 92 57

PRIVAT 067 - 37 624

0256 OSLO 2, 4. mars 1988.

COLBJØRNSENSGT. 2

Universitetsbiblioteket i Oslo
v/overbibliotekar Jan Erik Røed,
Drammensvn. 42,

0255 Oslo 2.

Kopli uten følgebrev

AD MARIA QUISLINGS DØDSBO.

Jeg viser til samtale med Dem og avdlingsbibliotekar Sverre Flugsrud den 3.ds.

Jeg etterkommer med glede anmodningen om å redegjøre for bo-behandlingen og enkelte andre spørsmål i forbindelse med min oppgave som testamentsfullbyrder i Maria Quislings dødsbo.

I sitt testamente av 24. januar 1969 pkt. 6, ga fru Quisling uttrykk for at hun ønsket meg oppnevnt som fullbyrder av testamentet. Formelt oppnevnes en testamentsfullbyrder av skifteretten og Oslo skifterett etterkom avdødes ønske og skifteretten utstedte 17. mars 1980 attest og godkjennelse av meg som testamentsfullbyrder etter skiftelovens § 114.

Jeg oppfattet min oppgave som testamentsfullbyrder slik at jeg selvsagt skulle ivareta boets interesser på best mulig måte, både når det gjalt å bringe best mulige økonomiske resultat ut av realisering av kunstverk m.v. og når det gjalt å etterkomme avdødes bestemmelser m.h.t. overlevering av dokumenter av enhver art som var spesielt nevnt i avdødes testamenter. En testamentsfullbyrder står på den ene side forholdsvis fritt til å forvalte avdødes midler under skifterettens tilsyn. Jeg mente at min oppgave når det gjalt dokumenter i første rekke var å finne frem disse både fra avdødes bankbokser, ting oppbevart i kufferter i bankhvelv, samt i hennes leilighet. Jeg fant imidlertid i samråd med han som hadde bistått fru Quisling med oppsetting av testamenter, å overlevere til Universitetsbiblioteket for oppbevaring også en del dokumenter, herunder brev m.v. som ikke var spesielt nevnt i testamentet. På den annen side, mente jeg at det var min plikt på dette området ikke å gå lenger enn det jeg måtte formode at avdøde ønsket. Således mente jeg det var riktig å holde tilbake og på betryggende måte makulere avdødes private korrespondanse, d.v.s. i det alt vesentlige brev til henne etter okkupasjonens opphør. Når det gjalt korrespondanse m.v. i tiden før nevnte tidspunkt, mente jeg at jeg kunne stå noe friere i den utstrekning det dreiet seg om skriftstykker som kunne kaste lys over Maria og Vidkun Quislings forhold. Jeg fant meg imidlertid i noen grad bundet av at fru Quisling i sine testamenter hadde

nevnt spesielt dokumenter hun ønsket skulle overlates til, og fremtidig forvaltes av Universitetsbiblioteket i Oslo. Jeg viser til det som er skrevet herom i hennes testamenter av 24. januar 1969 og 18. januar 1974.

Jeg er klar over at det er blitt hevdet at innledningen i testamentet av 18. januar 1974 kan volde en viss fortolkningsmessig tvil. Det heter her:

"I mitt testament av 24. januar 1969 testamenterte jeg alle min manns og mine etterlatte papirer til Universitetsbiblioteket i Oslo. Disse papirer består bl.a. av alt som var oppført under punkt 3 i nevnte testament."

Det heter så videre:

"I tillegg til disse papirer nevner jeg videre:", og det nevnes så opp en rekke dokumenter av forskjellig slag.

Jeg oppfattet, og oppfatter fremdeles det her siterte slik at fru Quisling mente å regne opp og spesielt nevne alt hun ønsket skulle tilfalle Universitetsbiblioteket. Hvis dette ikke hadde vært hennes mening, hadde det ikke vært nødvendig med oppregning av dokumenter. I det hele mener jeg at testamentet av 18. januar 1974 på dette området bare inneholdt en suppleringsdokumenter som skulle overleveres biblioteket. Når det i innledningen til det nevnte testament av 18. januar 1974 står, "bl.a.", viser dette nettopp til fortsettelsen i testamentet med spesifisering av andre dokumenter som kommer i tillegg. Formuleringen i testamentet ville nødvendigvis måttet være en annen om det var testatrix' ønske at alt, absolutt alt hun etterlot seg av papirer, skulle overleveres til Universitetsbiblioteket.

Jeg nevner at testamentene ble overlevert Universitetsbiblioteket, eller i et hvert fall gjort kjent for institusjonen, kort tid etter fru Maria Quislings død. Det fremkom ingen antydning om at absolutt alle dokumenter skulle tilfalle Universitetsbiblioteket.

En slik forståelse av testamentene som jeg foran har gitt uttrykk for styrkes ved at jeg var kjent med at fru Maria Quisling holdt meget sterkt på sin personlige integritet, og ikke ønsket å utlevere seg på noen som helst måte til utenforstående. Jeg viser i den anledning til Øystein Parmanns forord i boken, "Maria Quisling, dagbok og andre etterlatte papirer."

Etter min og min medhjelpers vurdering, fant vi i adskillig utstrekning å kunne gå ut over testamentsbestemmelsene vedrørende dokumenter, fordi vi var klar over at også en del annet enn det som var spesielt nevnt kunne ha historisk interesse. Enkelte brev m.v. var vi i sterk tvil om og holdt derfor disse i første omgang tilbake. Etter å ha revurdert vårt syn på disse brev, overleverte vi de imidlertid til Universitetsbiblioteket i 1987. Alle dokumenter m.v. som ble funnet i boet er nu enten levert Universitetsbiblioteket eller er makulert.

I tråd med mitt standpunkt samtykket jeg overfor Regjeringsadvokaten i at alle dokumenter John Hveem hadde bemektiget seg skulle tilfalle Universitetsbiblioteket uten hensyn til testamentets bestemmelser vedrørende dokumenter.

Etter anmodning fra Norsk Folkemuseum, ble det i mars 1981 overlevert enkelte gjenstander m.v. Denne anmodning ble på forhånd drøftet med avdelingsbibliotekar Flugsrud, i et hvert fall når det gjalt enkelte av gjenstandene. Jeg vedlegger forøvrig kopi av et brev av 10. mars 1981 til meg fra Norsk Folkemuseum med den fortegnelse som fulgte brevet. Jeg regnet med at ingen av disse gjenstander forsåvidt hadde interesse for biblioteket. Skulle Universitetsbiblioteket være av en annen oppfatning, går jeg ut fra at det ikke vil by på vanskeligheter å få spesielle ting tilbake fra Norsk Folkemuseum.

Noen bilder ble overlevert til Forsvarsmuseet, og jeg viser til vedlagte kopi av brev av 30. september 1981 fra nevnte museum.

I boet var en stor mengde aviser og andre trykksaker buntet sammen og oppbevart i kufferter i bankhvelv. Det samme gjalt dubletter av kopier av brev, særlig av fru Maria Quislings henvendelser til myndighetene for å få tilbake sine eiendeler. Når det gjalt avisene, ble det fra Universitetsbibliotekets folks side uttrykt at disse ikke hadde noen interesse. Materialet ble derfor makulert. I den forbindelse vil jeg gjerne bemerke at h.r.advokat Gudleik Støylen, som vitne i sak anlagt mot John Hveem av Kultur- og Vitenskapsdepartementet v/regjeringsadvokaten og Maria Quislingsbo v/undertegnede, bekreftet at myndighetene etter megen strid gikk med på at alt som ble beslaglagt i 1945 av eiendeler tilhørende Vidkun og Maria Quisling skulle tilbakeleveres fruene, selvsagt som full eiendom. Dette medførte at hun hadde fullt grunnlag for å disponere helt fritt over alt hun fikk tilbake. Etter et gjensidig testament av 17. januar 1944, kunne Maria Quisling fritt ved testament disponere over alt ektefellene var eiere av.

Jeg håper jeg i dette brev har redegjort for alle spørsmål Universitetsbiblioteket ønsker min redegjørelse for. Skulle andre spørsmål ønskes besvart, ber jeg om å få vite det.

Jeg vil gjerne bli orientert om Deres stillingtagen til det anførte.

Med vennlig hilsen

Finn Thrana

Vedlegg

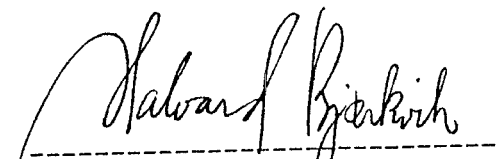
Deres ref.:

Vår ref.: JF/SSK

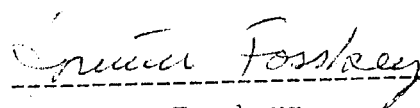
Dato 10. mars 1981.

Bestyrer i fru Maria Quislings bo
h.r.advokat Finn Thrana
Stortingsgt. 4
Oslo 1

Vedlagt følger en fortegnelse over de gjenstander som Norsk Folkemuseum har mottatt som gave fra fru Maria Quislings bo. Norsk Folkemuseum vil samtidig uttrykke sin hjertelige takk for at museet har fått overta disse personlige effekter etter ekteparet Quisling.

Halvard Bjørkvik
museumsdirektør

Jorunn Fossberg
førstekonservator

Gjenstander gitt til Norsk Folkemuseum fra fru Maria Quislings bo:

Bronsebyste av Vidkun Quisling, laget av Wilhelm Rasmussen.

Kårde.

Lensmannssabel.

Fotografi i ramme av Vidkun Quisling.

" i ramme av Maria Quisling.

Innrammet prospekt av Moland prestegård i Fyresdal, tegnet av
P. F. Wergman 1835.

Signet med dyrehode.

Russisk krusifiks.

Trekantet signet.

Stempel, Røde Kors.

Russisk bibel.

2 pass Maria Quisling.

Legitimasjon Maria Quisling.

En lokk av Vidkun Quislings hår.

Identitetskort Maria Quisling.

Nansenpass Maria Quisling.

Diplomatpass Maria Quisling.

"8. riksmøte", Nasjonal Samling-merke.

Smoking.

Fotoalbum.

Innrammet bilde av Quisling-familiens eiendom i Fyresdal.

" " gruppeportrett med Vidkun Quisling, Fridtjof Nansen
og tre ukjente personer.

FORSVARSMUSEET

Oslo mil/Akershus
OSLO 1

Vår referanse
805/81/A/FMU/OGE/TT/533.1

Dato
30 september 1981

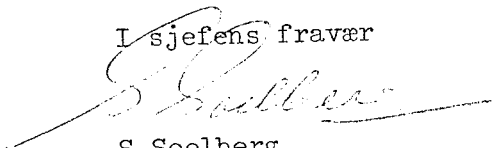
Tidligere referanse

Ralph Fossum
Undelstad terrasse 13 b
1370 ASKER

GAVE TIL FORSVARSMUSEET

Forsvarsmuseet takker for gaven, diverse postkort med motiver fra Ingeniørvåpnet på Hvalsmoen ca 1900. Bildene er av stor interesse for museet da de viser materiell i bruk. De aller fleste av bildene er også helt ukjente for museets billedarkiv, og av en så god kvalitet at de kan reproduseres for senere bruk.

I sjefens fravær

S Soelberg
Oberstløytnant

Vedr. Maria Quislings testamente.

1. For å forstå fru M-Q's holdning til medmennesker må man være oppmerksom på hva hun gjennomlevet: Den russiske revolusjon, hungersnøden VQ's tid som forsvarsminister og NS-tiden, sammenbruddet etter krigen henrettelsen. Senere sjikane og forfølgelse, økonomisk usikkerhet og ruin., også etter tilbakelevering av boet trang økonomi- Pågang av journalister og andre nysjerrige. Bedragerier ved salg av malerier og andre gjenstander. Altzdette gjorde henne mistenksom og tilbakeholdende. Hun spurte alltid først: Kan jeg stole på vedkommende? Det var ytterst vanskelig for fremmede å få kontakt uten uforbeholdne anbefalinger fra den lille krets av de nærmeste venner.
2. Denne holdning preget også arbeidet med og innholdet av testamentet. Bare personer som hun kunne stole på skulle ha med hennes etterlatenskaper å gjøre. Hun hadde panisk redsel for at papirer skulle komme på ayveier, forsvinne eller misbrukes, eventuelt brukes på en slik måte at det ble publisitet omkring hennes egen person. Hun vernet om sin manns etterlatte papirer som sin mest verdifulle eiendom, og betalte gjennem årene betydelige beløp for å komme i besittelse av dem, og senere å oppbevare dem i sikkerhet.
3. Papirene var det vesentligste for henne, og for å gardere seg mot at noe skulle bli borte eller bli misbrukt etter sin død ble papirenes skjebne fastlagt i ~~en~~ et eget testamente hvor hun:
 - a. oppnevnte testamentsfullbyrdere som hun personlig kjente og hadde absolutt tillit til. Det var hennes forutsetning at disse - og bare disse - skulle ta hånd om papirene.
 - b. bestemte at Universitetsbibliotektet skulle få originalene til forvaltning først etter at de fire andre institusjoner haddem fått kopier, og det derved kunne utelukkes at noe kom bort. De fire institusjoner var valgt med en slik sikring for øye.
4. De øvrige eiendeler la hun relativt mindre vekt på, og dette hadde nok sammenheng med de vanskeligheter hvormed hun i alle kjempet for å realisere gjenstander til brukbare priser. Hun solgte tildels til urimelig lave priser for å skaffe penger til løpende utgifter. Tildels ble hun direkte bedratt. Hun hadde derfor beskjedne forestillinger om sin formue, og det kan henvises til hennes lave forsikrings sum og hennes anførsler i selvangivelsene gjennom mange år. Hun betraktet ~~at~~ sjeleliligheten som sin eneste verdifulle eiendel, og den eneste sikre verdi av betydning. Testamentet om disse verdiene var for henne av sekundær betydning, og det viktigste i den sammenheng var å tilgodese enkelte personer og institusjoner som stod henne nær og som hadde hjulpet henne.
5. I de første utkastene til testamente var det forutsatt at det av de midlene som boet utbragte skulle etableres en stiftelse med formål å publisere hennes manns etterlatte papirer og eventuelt sørge for utgivelse av en bok om ham og hans arbeid, for å gi et riktig bilde av hans person og hans innsats. Eventuelle tiloversblevne midler skulle så deles mellom Arne Q. og et legat under bestyrelse av Universitetet, til universitetsutdanning av norsk ungdom. Til gjennomføring av stiftelsens formål skulle det i testamentet oppnevnes en komité blant personer som hun hadde tillit til og som hadde stått hennes mann og henne selv nær. Komiteen skulle være selvsupplerende.

6. Med kjennskap til avdødes holdning overfor omverdenen og på bakgrunn av samarbeidet om testamentene og det som disse uttrykte kan det uten tvil fastslås at det var avdødes absolutte forutsetning at de personer som hun oppnevnte til testamentsfullbyrdere - og bare disse - skulle gjennomføre bobehandlingen. Hun ville reagert spontant og uhyre sterkt og følelsesbetont hvis man hadde antydning at frmmede skulle ha tilgang til hennes etterlatenskaper. Hvis noe annet skulle kunne utledes av testamentenes ordlyd måtte de være ubehjelpelig klosset skrevet, og ville ikke være i samsvar med hennes ønske.
7. Hva det omtalte legat angår representerte dette i testamentsammenheng ingen sentral sak og var for så vidt viet relativt mindre interesse. Men hvis det ved realisasjonen og etter dekning av boets utgifter ble et representativt beløp tilovers, skulle testamentfullbyrderen opprette et legat, herunder fastsette statutter og plasere formuesverdiene. Når dette var gjort skulle han så overlate legatet til Oslo Indremisjon til forvaltning - hvis denne institusjon var villig til å ta imot. Først på dette tidspunkt ville det være aktuelt for O.I. å spille noen aktiv rolle i relasjon til boet midler.
8. Det er jeg som har utformet alle fire testamentene etter samtaler med avdøde og tildels etter hennes skriftlige notater, hvorav jeg har oppbevart noen. Arbeidet med dette pågikk i flere år og vi hadde utallige samtaler. Jeg mener derfor å ha den beste bakgrunn for forståelse av avdødes mening og ønsker. Jeg har ikke vært alene om dette samarbeid, og jeg kan anta at de andre som har deltatt, først og fremst advokat Solveig Stang, vil kunne bevitne riktigheten av min anførsler.

Oslo, den 9. mai 1980.

R. Fossum